

**STANOWISKO ZWIĄZKU PRZEDSIĘBIORCÓW I PRACODAWCÓW
DOTYCZĄCE PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY O PODATKU
DOCHODOWYM OD OSÓB FIZYCZNYCH, USTAWY O PODATKU
DOCHODOWYM OD OSÓB PRAWNYCH ORAZ USTAWY O
SWOBODZIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ
Z DNIA 21 STYCZNIA 2016 ROKU**

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców ocenia negatywnie przedmiotowy dokument. Omawiany projekt ustawy zawiera w swojej treści propozycję znacznego obniżenia progu wartości transakcji pomiędzy przedsiębiorcami, po przekroczeniu którego płatność musi być dokonana za pośrednictwem rachunku bankowego. W aktualnym stanie prawnym, próg ten wynosi równowartość w złotych piętnastu tysięcy euro. Przedstawiony projekt ustawy zakłada obniżenie tego progu do piętnastu tysięcy złotych, a zatem ponad czterokrotnie. Nie jest to pierwsza próba ograniczenia możliwości gotówkowego rozliczania się pomiędzy przedsiębiorcami. Tak jak za każdym poprzednim razem i ten projekt należy ocenić zdecydowanie negatywnie.

W załączonym do projektu uzasadnieniu, projektodawca wyszczególnia wzrost uczciwej konkurencji między przedsiębiorcami oraz ograniczenie zakresu szarej strefy, jako jedne z głównych skutków wprowadzenia w życie proponowanej regulacji. Należy zdecydowanie przeciwko temu zaprotestować. Oczywiście poziom uczciwości konkurencji pomiędzy podmiotami gospodarczymi jest ściśle sprzężony z rozmiarem szarej strefy, ponieważ podmiot nie regulujący wszystkich należności publicznoprawnych zawsze będzie w lepszej sytuacji wyjściowej (niższe koszty prowadzenia działalności), niż podmiot uczciwy. Nie można jednak zgodzić się z tezą, że limitowanie płatności gotówkowych ma realny wpływ na ograniczenie szarej strefy.

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak – prezes, wiceprezisi: Tomasz Pruszczyński, Dorota Wolicka, Marcin Nowacki

Według badania „Shadow Economies in the Baltic Sea Region 2015”, głównym komponentem szarej strefy w Polsce jest praca „na szaro”, czyli z wynagrodzeniem podzielonym na część „oficjalną”, od której odprowadzane są przewidziane prawem składki i podatki oraz „nieoficjalną”, wypłacaną poza jakąkolwiek kontrolą, prosto do ręki pracownika. Schemat ten obowiązuje w podobnej formie również w innych państwach regionu.

Podstawowe przyczyny tego stanu rzeczy są trzy: wysokie pozapłacowe koszty pracy (w Polsce sam udział składek na obowiązkowe ubezpieczenia w całościowych kosztach pracy wynosi 30%, co stanowi jedenasty najwyższy wynik spośród wszystkich państw członkowskich OECD), źle pomyślany system świadczeń socjalnych (zniechęcający do poszukiwania legalnej pracy) oraz zmienne i skomplikowane przepisy podatkowe i prawa pracy. Podobne wnioski wynikają z lektury raportu zaprezentowanego przez dr. Bohdana Wyżnikiewicza na seminarium UW i NBP dotyczącym limitowania kwotowego płatności gotówkowych. Opracowanie nosi tytuł „Szara strefa w Polsce oraz sposoby jej ograniczenia” i wynika z niego, że głównymi przyczynami powstawania szarej strefy są wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej oraz nadmiar regulacji. Można więc, jak się wydaje, śmiało stwierdzić, że najlepszą receptą na zwalczenie szarej strefy jest postępujące uwalnianie gospodarki, upraszczanie prawa i obniżanie pozapłacowych kosztów pracy. Ograniczenie możliwości dokonywania przez przedsiębiorców między sobą płatności gotówkowych, nie stanowiłoby elementu żadnego z ww. działań, a w zasadzie wręcz przeciwnie – byłoby kolejną niepotrzebną regulacją, uprzykrzającą życie przedsiębiorcom i podnoszącą koszty prowadzenia działalności gospodarczej.

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak – prezes, wiceprezisi: Tomasz Pruszczyński, Dorota Wolicka, Marcin Nowacki

Okazuje się bowiem, że prawie co piąty przedsiębiorca nie posługuje się Internetem (dane z raportu PARP pt. „System pomocy publicznej dla MSP w Polsce – zapotrzebowanie małych i średnich przedsiębiorstw na pomoc publiczną”), a zatem nie może też korzystać z usług bankowości elektronicznej. Konieczność dostosowania swojego przedsiębiorstwa do nowych warunków prawnych, wiązałaby się zatem z dodatkowymi kosztami. Ponadto, jak wynika z badań zrealizowanych przez ARC Rynek i Opinia na zlecenie Związku Przedsiębiorców i Pracodawców, od 2013 roku systematycznie rosną ceny, opłaty i prowizje bankowe. Oznacza to, że w zasadzie z każdym kwartałem opłaty związane z prowadzeniem rachunku bankowego i korzystaniem z usług bankowości elektronicznej stają się coraz większe, w szczególności dla klientów biznesowych. Oczywiście, grupą najbardziej wrażliwą na dodatkowe koszty prowadzenia działalności gospodarczej są mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, stanowiące *de facto* szkielet polskiej gospodarki. Zgodnie z danymi zawartymi w „Raplocie o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2013-2014” (PARP), małe i średnie przedsiębiorstwa stanowią 99,8% wszystkich przedsiębiorstw w Polsce, generują niemal 50% PKB (dwukrotnie więcej, niż duże przedsiębiorstwa), tworzą blisko 70% miejsc pracy. Według badań przeprowadzonych na zlecenie ZPP na reprezentatywnej grupie małych i średnich przedsiębiorców, aż 67% podmiotów funkcjonujących w ramach sektora negatywnie ocenia propozycję zmniejszenia progu wartości transakcji, od którego występuje obowiązek dokonania płatności za pośrednictwem rachunku bankowego.

Cały powyższy wywód nie oznacza oczywiście, że nie należy podejmować działań mających na celu informowanie przedsiębiorców o zaletach i wadach (o nich również należy pamiętać) obrotu bezgotówkowego. W momencie, w którym przedsiębiorcy stwierdzą, że skorzystanie z usług bankowych w tym zakresie będzie dla nich

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak – prezes, wiceprezesi: Tomasz Pruszczyński, Dorota Wolicka, Marcin Nowacki

korzystne, z pewnością sami podejmą decyzję o dokonywaniu płatności za pośrednictwem rachunków. Podejmowanie jednak działań legislacyjnych proponowanych przez projektodawcę będzie całkowicie bezskuteczne w kontekście problemu, który ma zostać rozwiązany.

Projektodawca dosyć tendencyjnie powołuje się na przykłady państw, w których podobne regulacje, mające na celu limitowanie płatności gotówkowych, już obowiązują. Wymienia m.in. Francję, Portugalię, Węgry, czy Hiszpanię, nie wspomina jednak ani słowem, że w aż dwunastu państwach członkowskich Unii Europejskiej takie progi nie istnieją. Próbuje się zatem stworzyć iluzję, w ramach której proponowane przez projektodawcę rozwiązanie, miałooby być szeroko, powszechnie i z sukcesami stosowane w Europie. Zapomina się jednak, że jest szereg państw, w których takie rozwiązanie nie funkcjonuje oraz że nie ma dostępnych twardych danych, z których wynikałoby iż spełnia ono zamierzone cele.

Reasumując, przedstawiony projekt ustawy należy ocenić zdecydowanie negatywnie. Jest on szkodliwy dla polskiej gospodarki, ponieważ uderza w najsilniejszy jej filar, czyli mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa. Optować należałoby raczej za rozsądną i wszechstronną edukacją przedsiębiorców w zakresie obrotu bezgotówkowego i usług bankowych, niż wymuszaniem czegokolwiek za pomocą twardych regulacji.

Marcin Nowacki

Wiceprezes ZPP

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak – prezes, wiceprezesi: Tomasz Pruszczyński, Dorota Wolicka, Marcin Nowacki

ul. Nowy Świat 33, 00-029 Warszawa, email/ biuro@zpp.net.pl, tel/ 22 826 08 31, www.zpp.net.pl